

Komiténnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
9. november 2022

Kommissionens forslag til gennemførelsesforordning om miljøvenligt design af smartphones, mobiltelefoner og tablets i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009

Resumé

Europa-Kommissionen har den 14. oktober 2022 fremsat forslag til en gennemførelsesforordning om krav til miljøvenligt design af smartphones, mobiltelefoner og tablets. Ecodesign regulerer energi- og ressourceeffektivitetskrav og informationskrav, såsom batteriholdbarhed og reparerbarhed. Hermed sikres et velfungerende europæisk marked for produkter af høj energi- og ressourceeffektivitet, lige konkurrencevilkår for virksomheder samt mere energi- og ressourceeffektive produkter til forbrugerne.

Forslaget er sat til afstemning på et møde i Den Regulerende Komite for Ecodesign den 17. november 2022. Ikrafttrædelsestidspunktet er ikke specificeret, men retsaktens bestemmelser forventes at finde anvendelse i slutningen af 2023 eller i løbet af 2024.

Forslaget vurderes at have mindre statsfinansielle konsekvenser i form af tab af el-afgiftsprovenu. Forslaget vurderes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser og beskyttelsesniveauet i Danmark.

Fra dansk side er man positiv over for forslaget og lægger vægt på, at codesign-kravene bidrager til EU's klima-, miljø- og energimål samt reducerer EU's miljø- og klimafodaftryk, ved at forbedre energi- og ressourceeffektiviteten for produktgruppen.

Danmark agter at stemme for forslaget.

1. Baggrund

Europa-Kommissionen har den 14. oktober 2022 fremsat forslag til en gennemførelsesforordning om miljøvenligt design af smartphones, mobiltelefoner og tablets.

Forslaget til forordning er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EU om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af

energirelaterede produkter, som sammen med tilhørende energimærkningsreger fastlægger produktreguleringerne for hver enkelt produktgruppe.

Forslaget skal behandles efter forskriftsproceduren med kontrol, jf. artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, og det forventes, at forslaget bliver sat til afstemning på den Regulerende Komités møde den 17. november 2022.

Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget i komitéen, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for tre måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig imod inden for tidsfristen.

2. Formål og indhold

Ecodesigndirektivet med tilhørende harmoniserende produktforordninger er et vigtigt redskab til at bidrage til bæredygtig udvikling ved at øge energieffektiviteten og miljøbeskyttelsesniveauet af produkter og apparater på det europæiske marked.

Formålet er at bidrage til EU's klima-, miljø- og energimål samt reducere EU's miljø- og klimaaftryk.

Smartphones, mobiltelefoner og tablets har ikke tidligere været omfattet af codesign regulering. Den stigende efterspørgsel efter smartphones og tablets har øget energi- og ressourceforbruget til produktionen af produkterne på EU-markedet. Kommissionen vurderer, at det samlede primære energiforbrug for smartphones, mobiltelefoner og tablets i 2020 var på 39,5 TWh over deres livscyklus, hvoraf smartphones havde det største energiforbrug på 28,5 TWh. Uden lovgivning er det Kommissionens vurdering, at energiforbruget i 2030 for denne produktgruppe kun ville være en smule faldende.

Hertil fører for tidlig afskaffelse af produkterne samt manglende genbrug og genanvendelse af produkternes indhold, ifølge Kommissionen, til et øget ressourcospild. Den nye retsakt har til formål at højne energi- og især ressourceeffektiviteten bl.a. ved at stille krav til producenter om at undgå for tidlig forældelse af produktet samt sikre pålideligheden af produktgrupperne og deres nøglekomponenter, såsom batterier og skærme. Kommissionen finder, at kravene til producenterne forbedrer genbrugeligheden og genanvendeligheden af produkterne. Desuden vil der i retsакten stilles krav om forbedrede reparationsmuligheder for forbrugerne. Samtidig sikres en fortsat udvikling af produktområdet og dermed muligheden for at høste omkostnings-effektive energi- og ressourcebesparelser.

Reguleringen er målrettet producenter, importører og bemyndigede repræsentanter. Harmoniserede produktkrav sikrer lige konkurrenceforhold for industrien og klare rammer for tilsynsmyndighedernes markedstilsyn.

Foreslåede krav

Anvendelsesområdet omfatter smartphones, mobiltelefoner og tablets. Anvendelsesområdet omfatter ikke smartphones til højsikker kommunikation eller mobiltelefoner/smartphones og tablets som har fleksible skærme.

Forslaget indeholder en række krav, der skal understøtte en øget energieffektivitet og levetidsforlængende aspekter:

- krav til batteriernes varighed (per opladning) og levetid (totalt antal opladninger i batteriets levetid),
- krav om tilgængeligheden af reservedele og reparations- og vedligeholdsinstruktioner for hhv. professionelle reparatører og slutbrugere,
- krav til den maksimale leveringstid for reservedele,
- informationskrav vedr. reparations- og vedligeholdelsesinstruktionernes indhold samt information om reservedelens maksimale pris,
- krav til, at produkterne nemt kan adskilles i komponenter og bestanddele,
- krav til produkternes holdbarhed ved tab, ridsning af skærm og eksponering for støv og vand,
- krav til styresystemers opgradering, datasletning og overførsel af funktionaliteter efter brug, samt bestemmelse om, at softwareopdateringer ikke må forringe produktets ydeevne, der gør, at produktet ikke overholder gældende lovgivning.

Effekt af reguleringen

Kommissionen forventer, at effekten af gennemførselsforordningen og tilhørende energimærkningsforordning i 2030 vil være en primærenergibesparelse på 33 pct. ift. 2020, hvilket svarer til en besparelse på ca. 12,9 TWh på EU plan. Kommissionen anfører i forordningsforslaget, at en betydelig andel af besparelserne er uden for EU (i råmaterialeudvindings- og produktionsleddet). På baggrund af Kommissionens forstudie estimeres det, at 55-89 pct. af disse besparelser kan henføres til elforbruget i brugsfasen. Kommissionen har ikke estimeret reduktionen af drivhusgasser som følge af lovforslaget.

Ikrafttræden af krav og revision

Kravene introduceres på en sådan måde, at producenter har tid til at omstille deres design og produktion. Ifølge forordningsforslaget vil nye krav finde anvendelse hhv. 12 måneder og 18 måneder efter reguleringens ikrafttrædelsestidspunkt. Ikrafttrædelsestidspunktet er ikke specificeret, men forventes i løbet af 2023 eller 2024.

Ifølge forslaget skal Kommissionen senest i 2027/2028 fremsætte et nyt forslag til revision af kravene for at sikre, at reguleringen tilpasses den teknologiske udvikling på området.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil, i overensstemmelse med den gældende komitéprocedure, udtale sig, efter at den relevante Regulerende Komité har behandlet forslaget. Der

er endnu ikke fastsat dato for, hvornår Europa-Parlamentet forventes at behandle sagen.

4. Nærhedsprincippet

For overholdelse af nærhedsprincippet henvises til, at forordningsforslaget er udarbejdet med baggrund i Ecodesigndirektivet (2009/125/EF). Derudover er energiefektivisering og ressourceknaphed grænseoverskridende aspekter, hvor en koordineret indsats på EU-niveau er nødvendig. Det har klare fordele frem for selvstændig regulering i de enkelte medlemslande.

Fra dansk side er det derfor vurderet, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Ecodesigndirektivet er gennemført i dansk ret i ecodesignloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2166 af 29. november 2021 og ecodesignbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1321 af 9. juni 2021, herunder indeholdende kontrol- og straffebestemmelser.

6. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen vil være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning. En vedtagelse af forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

De forventede besparelser i elforbruget, jf. "Effekt af reguleringen", vil medføre tab i provenu fra elafgifter. Tabet forventes gennemsnitligt at være 27 mio. kr. årligt fra 2024 (hvor det forventes reguleringen finder anvendelse) frem til 2030, eksklusiv skatteforvridningstab. Gennemførelsesforordningen ventes også at medføre statsfinansielle konsekvenser, hvis de nye krav, der indføres, medfører yderligere markedsovervågning.

Det bemærkes, at afledte nationale merudgifter som følge af EU-retsakter holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Fra dansk side vurderes det, at forordningen vil medføre positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af energi- og omkostningsbesparelser for forbrugere.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forordningen vurderes ikke at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forordningen skønnes at have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Forslaget har den 14.- 27 oktober 2022 været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsyning-, og Klimapolitik. Der er ikke modtaget høringssvar.

8. Forhandlingssituationen

Det forventes, at et flertal af medlemslande vil være positive over for det fremlagte forslag og vil stemme for forslaget.

9. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter forslag, som er med til at fremme et velfungerende europæisk marked for produkter med høj energi- og ressourceeffektivitet samt øgede energi- og materialebesparelser. Energi- og miljøkrav til energirelaterede produkter sikrer dette, og medfører samtidig et lavere energi- og ressourceforbrug og en reduktion af bl.a. CO₂-udledningen for samfundet. Desuden opnår virksomhederne lige konkurrencevilkår, og forbrugerne får mere energieffektive og holdbare produkter, som er nemmere og mere omkostningseffektive at få levetidsforlænget/repareret.

Fra dansk side støtter man derfor, at smartphones, mobiltelefoner og tablets omfattes af ecodesignregulering.

For at sikre en så effektiv regulering som mulig, og hvor der tages højde for den nyeste teknologiske udvikling vil Danmark på Den Regulerende Komite arbejde for at forordningens foreslåede anvendelsestidspunkt fastholdes. Det bemærkes desuden, at lovforslaget bør tage stilling til, hvem der har ansvaret for, at de reparerede produkter lever op til radioudstyrsdirektivets krav om elektromagnetiske forstyrrelser. Dette aspekt søges løst over for Europa-Kommissionen på komitémødet.

Selv uden de danske ændringer til forordningsforslaget vurderes det, at forslaget vil medføre lavere energi- og ressourceforbrug og deraf følgende CO₂-reduktion. Derfor agter man fra dansk side at stemme for forslaget til gennemførelsesforordning.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.